

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เป็นผลจากอิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ จึงทำให้ การดำเนินชีวิตของคนในสังคมต้องเปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญทางวัตถุ ในขณะที่เดียวกันความ เจริญเหล่านี้ก็ส่งผลให้คนในสังคมต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดมากขึ้น สมาชิกในสังคมมีความ เห็นแก่ตัว เอารัดเอาเปรียบ กดขี่ข่มเหง โดยไม่คำนึงถึงความทุกข์ยากของผู้อื่น และมีค่านิยมในด้าน วัตถุมากกว่าจิตใจ การที่คนในสังคมต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดนั้นจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิด ปัญหาต่าง ๆ มากมาย ดังที่พบเห็นจากสื่อมวลชนในปัจจุบัน ทั้งปัญหาการโจรกรรม ปัญหา อาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาเด็กเร่ร่อน และปัญหาโสเภณีเด็ก ซึ่งนับวัน ปัญหาเหล่านี้ก็ยิ่งทวีความรุนแรงและเพิ่มมากขึ้นในกลุ่มคนทุกเพศ ทุกอาชีพ และทุกวัย แม้แต่เด็ก วัยรุ่นในปัจจุบันก็มีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากเดิม มีการกระทำผิดในลักษณะต่าง ๆ และสร้าง ปัญหาให้กับสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาการขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ไม่เคารพ บิดามารดา ครูอาจารย์ นิยมความสุร่ยสุร่าย และไม่คำนึงถึงขนบธรรมเนียม ประเพณี กฎหมาย และ กฎข้อบังคับ ดังจะเห็นได้จากสถิติคดีอาญาที่ปรัชญา ศิริบูรณะให้ข้อมูลเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2542 ว่ามีเด็กและเยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่กระทำผิด ถูกจับกุม และส่งฟ้องศาลในคดีเกี่ยวกับ ทรัพย์สิน เกี่ยวกับการกระทำผิดต่อร่างกาย และการติดยาเสพติด ในปี พ.ศ 2540 จำนวน 604 คน และ ในปี พ.ศ 2541 มีจำนวน 821 คน จากสถิติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าเยาวชนไทยนั้นมีแนวโน้มที่จะ กระทำผิดสูงขึ้นทุกปี สาเหตุที่ทำให้เด็กและเยาวชนมีปัญหาทางความประพฤติก็มีหลายประการ ได้แก่ ความบกพร่องของครอบครัว เช่น ครอบครัวแตกแยก หย่าร้าง และการมีวาทะบายมุข นอกจากนี้ยังพบว่าโรงเรียน การศึกษา และสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น สื่อมวลชนต่าง ๆ ก็เป็นสาเหตุ หนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเยาวชน นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวแล้วยังพบว่าวัยรุ่นในปัจจุบัน มักจะเชื่อและคล้อยตามผู้อื่นได้ง่ายโดยขาดวิจารณญาณในการแก้ปัญหา ซึ่งปัญหาเหล่านี้ได้ก่อให้เกิด ความวิตกกังวลแก่บิดา มารดา ผู้ปกครอง และครู ตลอดจนบุคคลทั่วไปเป็นอย่างมาก

หากจะมองถึงรากลึกของปัญหาแล้วจะพบว่าปัญหาทั้งหมดล้วนเกิดจากสภาพสิ่งแวดล้อมทางสังคมและสภาพจิตใจที่เสื่อมโทรมทั้งสิ้น ดังที่พระธรรมปิฎก (2538, หน้า 89) กล่าวว่า ความเสื่อมโทรมของคุณธรรม จริยธรรมนั้นก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ขณะที่ระวี ภาวิไล (2536, หน้า 8) มองต้นเหตุของปัญหาสังคมว่าความบกพร่องของการจัดการศึกษา ทำให้เกิดปัญหาที่เพิ่มพูนความรุนแรงขึ้นตามความเจริญทางวัตถุ

นักปราชญ์ของไทยหลายสาขาต่างก็ตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ปัญหาคุณธรรม จริยธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และมีความเห็นพ้องต้องกันว่า ระบบการศึกษาเท่านั้นที่จะเป็นส่วนสำคัญในการช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว พระธรรมปิฎก (2539, หน้า 9) เห็นว่าภารกิจของการศึกษาจะต้องมีวิธีการเปลี่ยนแปลงจิตใจ เพื่อให้คนเข้าถึงความสงบ อิศรภาพ และความสุภาพใน ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนทางกาย วาจา และใจ เพื่อให้คนไทยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางและกล่าวถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของชนชาวไทยในอนาคตว่าควรจะเน้นองค์ประกอบด้านจิตใจและสังคม ด้านสติปัญญา ด้านสุขภาพอนามัย ด้านการประกอบอาชีพ ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปสู่การพัฒนาที่จะทำให้ “คนมีความสุข ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง สังคมสันติ และสิ่งแวดล้อมยั่งยืน” แนวคิดดังกล่าว สอดคล้องกับกรอบความคิดในการพัฒนาลักษณะนิสัย : การฝึกฝนกาย วาจา ใจ สำหรับเด็กไทยในยุคโลกาภิวัตน์ ที่อำเภอ สุจริตกุลและคณะ (2540, หน้า 135) ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยของคนในสังคมยุคใหม่ว่า จะต้องมอบคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานที่สำคัญ คือ

1. การมีมารยาทและวิถีแห่งการปฏิบัติตนทางกาย วาจา ใจขั้นพื้นฐาน
2. ความมีสติสัมปชัญญะ เพื่อการครองตนไม่ก้าวไปสู่ความชั่ว
3. ความมีคุณธรรมที่สำคัญ
4. ความรักในเพื่อนมนุษย์
5. ความรักในธรรมชาติ

แนวความคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนสมดุลทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย ปัญญา และสังคม โดยกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่มุ่งให้เกิดในตัวผู้เรียนไว้ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม สามารถทำงาน และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมไทย
2. มีสุขภาพและบุคลิกภาพดี มีสุนทรียภาพ
3. มีความสามารถในการคิด การแก้ปัญหา มีความเป็นผู้นำ และมีวิสัยทัศน์

4. มีความรู้และทักษะที่จำเป็น และมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. มีความภูมิใจในความเป็นไทยและเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
6. มีความพร้อมที่จะร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม และสามารถแข่งขันอย่างสันติในสังคมโลก

จะเห็นได้ว่าทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และจุดหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่างให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และสังคม ควบคู่กันไป อีกทั้งยังให้ความสำคัญต่อการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นกับคนในสังคม เพื่อให้ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข ดังนั้นในการส่งเสริมและพัฒนาศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนนั้น เอกภิน สีมหาศาล (2537, หน้า 9) กล่าวว่า จะต้องพัฒนาด้านจิตใจควบคู่ไปกับทักษะในวิชาการแขนงต่าง ๆ ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของประภาศรี สีหอำไพ (2540, หน้า 40) ที่กล่าวถึงการพัฒนาศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรมว่า จะต้องจัดสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้กลมกลืนกันระหว่างความเจริญงอกงามทางกายกับจิตใจเพื่อการดำรงชีวิตที่สมบูรณ์ตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นจึงควรมีการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมให้แก่บุคคลในสังคม โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งศรีเรือน แก้วกังวาล (2521, หน้า 99) กล่าวถึงวัยรุ่นว่าเป็นวัยที่กำลังเรียน เรียน และทดลองบทบาทเพื่อจะเป็นผู้ใหญ่ในแง่ต่าง ๆ เช่น อารมณ์ สังคม จิตใจ ความใฝ่ฝันปรารถนา วัยนี้ถือเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ความเปลี่ยนแปลงความเป็นไปต่าง ๆ ที่เด็กได้คิด นึก รู้สึก พบเห็นตามประสบการณ์และสัมพันธภาพที่มีกับบุคคลร่วมวัย ต่างวัย หรือต่างเพศ จะเป็นรากฐานของความสนใจ ความสุขภายในชีวิต และอาชีพได้ ในการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่วัยรุ่นจึงต้องอาศัยความร่วมมือและประสานงานของหลาย ๆ หน่วยงานและสถาบัน โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาเพราะเป็นสถาบันสำคัญในการให้ความรู้แก่เยาวชนของชาติ ทั้งนี้ กุหลาบ ดิยะสัจย์กุลโกวิท (2531, หน้า 76) ได้กล่าวไว้ว่าจริยธรรมมิได้เกิดขึ้นในตัวบุคคลโดยธรรมชาติ แต่เกิดจากการอบรมสั่งสอนทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปณิธาน นุ่มศิริ (2528, หน้า 5) ที่กล่าวถึงการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เยาวชนว่าการที่จะปลูกฝังจริยธรรมให้ดำเนินไปเป็นผลสำเร็จนั้น นอกจากจะสอนจริยธรรมโดยตรงแล้วยังจำเป็นต้องสอนสอดแทรกในวิชาอื่น ๆ ด้วย แต่เนื่องจากหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ไม่ได้มีรายวิชาที่สอนจริยธรรมโดยตรง ดังนั้นในทุกวิชาจึงสามารถสอดแทรกจริยธรรมให้แก่ผู้เรียนได้

เนื่องจากภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติและเป็นเครื่องมือสื่อสารของชาติ อีกทั้งยังเป็นปัจจัยในการทะนุบำรุงความสามัคคีของประชาชาติ ซึ่งกรมวิชาการ (2521, หน้า 9) ก็ได้เล็งเห็นความสำคัญของภาษาไทยจึงได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชาบังคับและในหลักสูตรภาษาไทยก็ประกอบด้วยเนื้อหาวรรณกรรม หลักภาษา และการใช้ภาษา เนื้อหาวรรณกรรมในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ที่กระทรวงศึกษาธิการนำมาให้ศึกษานั้นสมควรที่จะนำมาเป็นแนวทางในการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างยิ่ง เพราะเนื้อหาในแต่ละเรื่องปรากฏจริยธรรมด้านต่าง ๆ มากมาย ดังที่รัตนา รัตนาสิน (2525, หน้า 142) ได้ศึกษาหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ทั้ง 3 เล่ม พบว่า ในบทอ่านแต่ละเรื่องมีค่านิยมในเรื่องต่าง ๆ แฝงอยู่ในระดับมาก และค่านิยมที่กล่าวถึงนี้มีความสัมพันธ์กับจริยธรรมเป็นอย่างยิ่ง เช่น ความสัตย์สุจริต ความกตัญญูรู้คุณ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความกล้าหาญ ความเสียสละ ความขยันหมั่นเพียร และการพึ่งตนเอง ต่อมายุพิน ธิดลาด (2540) ได้ศึกษาวิเคราะห์จริยธรรมที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พบความถี่ของจริยธรรมปรากฏในหนังสือเรียนทั้งสามเล่มเกือบทุกเรื่องและเป็นจริยธรรมที่กรมวิชาการและกรมการศึกษากำหนดให้เป็นจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้แก่เยาวชนไทยทั้งสิ้น ดังนั้นครูผู้สอนภาษาไทยในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจึงสามารถนำจริยธรรมที่ปรากฏในแต่ละเรื่องมาสอนสอดแทรกเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ โดยเฉพาะจริยธรรมที่เยาวชนไทยยังมีความบกพร่อง รวมทั้งควรส่งเสริมให้เยาวชนได้ใช้เหตุผลในการตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้มีจริยธรรม ทั้งนี้เพราะการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอย่างสูง ดังที่ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉีก (2520, หน้า 180) ได้กล่าวถึงการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไว้ว่าสามารถให้ทำนายพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของบุคคลได้

ทั้งนี้อุบล เรียงสุวรรณ (2522) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในทุกภาคของประเทศไทย พบว่าคุณลักษณะทางจริยธรรม 6 คุณลักษณะ คือ ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความสามัคคี ความอดทน และความยุติธรรมของนักเรียนยังอยู่ในระดับที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการปลูกฝังจริยธรรมเหล่านี้ยังไม่ประสบผลสำเร็จ จึงสมควรแก้ไขระดับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ดังกล่าว

ในการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมให้แก่เยาวชนนั้น มีนักวิจัยหลายคนได้ศึกษาหา รูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการปลูกฝังและส่งเสริมให้เยาวชนมีจริยธรรมที่สูงขึ้น ปรากฏว่าวิธีที่เหมาะสมจะนำมาใช้ในการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมให้แก่เยาวชนนั้นมีหลายวิธี ได้แก่ การแสดง

บทบาท การใช้ตัวแบบ และการเลียนแบบ เป็นต้น ดังเช่น งานวิจัยของวรรณภา ศิริทรัพย์ากร (2526) ที่ศึกษาพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ด้วยวิธีการแสดงบทบาท ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยการแสดงบทบาทจะมีพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าก่อนเรียน จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าวิธีแสดงบทบาทนั้นเป็นวิธีหนึ่งที่ใช้ได้ผลในการส่งเสริมและพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของเยาวชน นอกจากวิธีแสดงบทบาทแล้ว สุเชษฐ์ ม่าเหมิม (2519) ยังได้ศึกษาวิจัยอิทธิพลของต้นแบบที่มีต่อการพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสถานการณ์ที่บุคคลได้เห็นแบบอย่างที่ดี จะทำให้บุคคลที่มีระดับจริยธรรมสูงเกิดการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบมากกว่าบุคคลที่มีระดับจริยธรรมต่ำ จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นว่า ทั้งการแสดงบทบาทและการใช้ตัวแบบเพื่อให้เกิดการเลียนแบบเป็นวิธีที่เหมาะสมจะนำมาใช้ในการสอนเพื่อพัฒนาจริยธรรมของเยาวชนได้ แต่การแสดงบทบาทและการใช้ตัวแบบเพื่อให้เกิดการเลียนแบบนั้นเป็นวิธีการที่ใช้อย่างแพร่หลายในการสอนจริยธรรมโดยตรง สำหรับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนนั้น ยังไม่มีผู้นำวิธีการทั้งสองนี้มาใช้ ประกอบกับผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้ง 3 เล่มแล้ว พบว่าบทอ่านในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 นั้น มีเนื้อหาเกี่ยวกับจริยธรรมที่เยาวชนไทยยังต้องได้รับการพัฒนาอยู่หลายด้าน และเป็นจริยธรรมที่กรมวิชาการและกรมการศึกษากำหนดให้เป็นจริยธรรมที่ควรส่งเสริมให้แก่เยาวชนไทย อีกทั้งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก็เป็นเด็กวัยรุ่นซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งแวดล้อมทางสังคมได้ง่าย จึงสมควรได้รับการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมไปในทางที่ดีเพื่อให้เยาวชนเหล่านี้สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต ตลอดจนเติบโตเป็นผู้ที่มีคุณภาพและสามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทดลองสอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบ เพื่อศึกษาว่าการสอนดังกล่าวจะช่วยให้ นักเรียนมีพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้หรือไม่

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบ
2. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบ

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนไชยปราการ อำเภอไชยปราการ จังหวัดเชียงใหม่

2. เนื้อหาการเรียนการสอน

เนื้อหาการเรียนการสอนในการวิจัยครั้งนี้ นำมาจากหนังสือเรียนภาษาไทย ท 203 ท 204 ชุดทักษะสัมพันธ์เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ นิทานเทียบสุภาษิต คำอวยพรเนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ ชีวิตปลาซ่อน ข้อคิดเรื่องการบวช และมหากบิลวานร โดยใช้ตัวแบบจากสื่อและบุคคลในสังคมที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้นักเรียน เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน 5 คุณลักษณะตามลำดับ ดังนี้ คือ ความวิริยะอุตสาหะ ความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัย และความเสียสละ

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

- การสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

- การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน
- ความคิดเห็นของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบ

3.3 ระยะเวลาในการทดลอง

- ใช้เวลาในการทดลองสอนกลุ่มตัวอย่าง 12 คาบ คาบละ 50 นาที

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การศึกษาพัฒนาการทางจริยธรรมในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในแง่ของการที่บุคคลตัดสินใจโดยใช้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยไม่คำนึงว่าบุคคลนั้นจะมีพฤติกรรมอย่างไร

2. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เฉพาะคุณลักษณะความวิริยะอุตสาหะ ความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัย และความเสียสละ โดยไม่คำนึงถึงตัวแปรเพศ อายุ ศาสนา และการอบรมเลี้ยงดู

สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมหลังสอน สูงกว่าก่อนสอน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบ หมายถึง การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยกำหนดตัวแบบที่หลากหลายจากสื่อและบุคคลในสังคมที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีได้ และให้มีการแสดงบทบาทสมมติตามพฤติกรรมของตัวแบบเหล่านั้น เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน

การเลียนแบบ หมายถึง การกระทำตามแบบอย่างพฤติกรรมที่ดีของบุคคลอื่น

ตัวแบบ หมายถึง บุคคลที่มีพฤติกรรมที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กในด้านความวิริยะอุตสาหะ ความสามัคคี ความเมตตากรุณา ความมีระเบียบวินัย และความเสียสละ

การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลให้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

พัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง คะแนนของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมซึ่งเพิ่มขึ้นจากเดิม หลังจากได้รับการสอนโดยให้เลียนแบบจากตัวแบบ

ความวิริยะอุตสาหะ หมายถึง การปฏิบัติด้วยความพยายาม บากบั่น อุตทน เพื่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน โดยไม่เห็นแก่ความยากลำบาก

ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ร่วมมือกันกระทำกิจการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

ความเมตตากรุณา หมายถึง ความรักใคร่ ปราบปรามให้ผู้อื่นเป็นสุข และสงสารคิดจะช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นทุกข์

ความมีระเบียบวินัย หมายถึง การปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎระเบียบข้อบังคับหรือข้อตกลงที่สังคมยอมรับ

ความเสียสละ หมายถึง การให้สิ่งของ กำลังกาย กำลังความคิด หรือผลประโยชน์ส่วนตัวแก่ส่วนรวม

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นการส่งเสริมการพัฒนาการสอนวิชาภาษาไทยด้วยการนำวิธีการเลียนแบบจากตัวแบบมาใช้ เพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียน
2. เป็นแนวทางและตัวอย่างกิจกรรมการสอนเพื่อพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนในระดับชั้นอื่นต่อไป
3. เป็นแนวทางในการปรับปรุงการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงจริยธรรมของนักเรียนควบคู่กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน